ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 8.7.2021
COM(2021) 398 final

2021/0216 (NLE)

Πρόταση

# ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου**

{SWD(2021) 196 final}

2021/0216 (NLE)

Πρόταση

# ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

## για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας[1], και ιδίως το άρθρο 20,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η έξαρση της νόσου COVID-19 είχε αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομία της Κύπρου, επιδεινώνοντας τις προκλήσεις που υπήρχαν πριν από την πανδημία. Το 2019, το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (κατά κεφαλήν ΑΕΠ) της Κύπρου αντιστοιχούσε στο 81 % του μέσου όρου της Ένωσης. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2021 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ της Κύπρου μειώθηκε κατά 5,1 % το 2020 και αναμένεται ότι θα μειωθεί κατά 2,1 % σωρευτικά το 2020 και το 2021. Στα πιο μακροχρόνια ζητήματα, με αντίκτυπο στις μεσοπρόθεσμες οικονομικές επιδόσεις, περιλαμβάνονται ένα μοντέλο ανάπτυξης που βασίζεται σε σχετικά λίγες πηγές ανάπτυξης και ένα υψηλό επίπεδο ιδιωτικού, δημόσιου και εξωτερικού χρέους με ευπάθειες στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

(2) Στις 9 Ιουλίου 2019 και στις 20 Ιουλίου 2020, το Συμβούλιο απηύθυνε συστάσεις προς την Κύπρο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Ειδικότερα, το Συμβούλιο συνέστησε την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας και τη στήριξη της οικονομίας και της επακόλουθης ανάκαμψης. Το Συμβούλιο συνέστησε στην Κύπρο να επιδιώξει, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων. Επιπλέον, το Συμβούλιο συνέστησε να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα και η ικανότητα του συστήματος υγείας να εξασφαλίζει ποιοτικές και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, μεταξύ άλλων με τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων στον τομέα της υγείας, και να διασφαλιστεί ότι το εθνικό σύστημα υγείας θα τεθεί σε λειτουργία το 2020, όπως έχει προγραμματιστεί, διατηρώντας παράλληλα τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά του. Το Συμβούλιο

[1] ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17.

συνέστησε επίσης στην Κύπρο να παράσχει επαρκή αναπλήρωση του εισοδήματος και πρόσβαση στην κοινωνική προστασία για όλους, να ενισχύσει τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, να ενισχύσει την προσέγγιση και τη στήριξη της ενεργοποίησης των νέων, να προωθήσει ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας, να βελτιώσει τη συνάφεια της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας, να υλοποιήσει τη μεταρρύθμιση του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, και να αυξήσει τη συμμετοχή των εργοδοτών και των μαθητευόμενων στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στην Κύπρο να εξασφαλίσει επαρκή πρόσβαση σε χρηματοδότηση και ρευστότητα, ιδίως για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, να θεσπίσει νομοθεσία για την απλούστευση των διαδικασιών για τους στρατηγικούς επενδυτές όσον αφορά την απόκτηση αναγκαίων αδειών και εγκρίσεων, να συνεχίσει την υλοποίηση έργων ιδιωτικοποίησης, να επισπεύσει ώριμα έργα δημόσιων επενδύσεων και να προωθήσει τις ιδιωτικές επενδύσεις για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης, αλλά και να εστιάσει τις επενδύσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, ιδίως στην καθαρή και αποδοτική παραγωγή και χρήση ενέργειας, τη διαχείριση των αποβλήτων και των υδάτων, τις βιώσιμες μεταφορές, την ψηφιοποίηση και την έρευνα και καινοτομία. Επιπλέον, η Κύπρος κλήθηκε να εντείνει τη δράση για την αντιμετώπιση των χαρακτηριστικών του φορολογικού συστήματος που διευκολύνουν τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό από ιδιώτες και πολυεθνικές εταιρείες, ιδίως μέσω εξερχόμενων πληρωμών. Συστήθηκε επίσης στην Κύπρο να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιοποίησης, i) του δικαστικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας της διοικητικής δικαιοσύνης και της αναθεώρησης των αστικών διαδικασιών και της αύξησης της εξειδίκευσης των δικαστηρίων, και ii) του δημόσιου τομέα, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης και της διακυβέρνησης των κρατικών οντοτήτων, αλλά και να λάβει μέτρα για την ενίσχυση της εκτέλεσης απαιτήσεων και τη διασφάλιση αξιόπιστων, ασφαλών και ταχέων συστημάτων για την έκδοση και τη μεταβίβαση τίτλων ιδιοκτησίας και δικαιωμάτων επί ακίνητης περιουσίας. Η Κύπρος κλήθηκε επίσης να διευκολύνει τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μεταξύ άλλων με τη δημιουργία μιας αποτελεσματικής δομής διακυβέρνησης της κρατικής εταιρείας διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, τη λήψη μέτρων για τη βελτίωση της πειθαρχίας στην αποπληρωμή οφειλών και την ενίσχυση της εποπτείας των εταιρειών εξαγοράς πιστώσεων, καθώς και στον μη τραπεζικό χρηματοπιστωτικό τομέα, μεταξύ άλλων με την πλήρη ενοποίηση των εποπτικών αρχών ασφαλίσεων και συνταξιοδοτικών ταμείων. Επιπλέον, η Κύπρος κλήθηκε να επιταχύνει τις μεταρρυθμίσεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς, να διαφυλάξει την ανεξαρτησία των υπηρεσιών δίωξης και να ενισχύσει την ικανότητα των αρχών επιβολής του νόμου. Αφού αξιολόγησε την πρόοδο της εφαρμογής των εν λόγω ειδικών ανά χώρα συστάσεων κατά τον χρόνο υποβολής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η σύσταση σχετικά με τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας, την ενίσχυση της οικονομίας και τη στήριξη της επακόλουθης ανάκαμψης έχει υλοποιηθεί πλήρως.

(3) Στις 2 Ιουνίου 2021, η Επιτροπή δημοσίευσε εμπεριστατωμένη επισκόπηση δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

και του Συμβουλίου[2] για την Κύπρο. Η ανάλυση της Επιτροπής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Κύπρος εμφανίζει υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες, που σχετίζονται ειδικότερα με υψηλά αποθέματα εξωτερικού, δημόσιου και ιδιωτικού χρέους και μη εξυπηρετούμενων δανείων ο όγκος των οποίων παραμένει υψηλός, σε συνδυασμό με σημαντικό έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

(4) [Στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να αναλάβουν δράση, εκτός των άλλων μέσω των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να διασφαλίσουν έναν προσανατολισμό πολιτικής για τη στήριξη της ανάκαμψης και να βελτιώσουν περαιτέρω τη σύγκλιση, την ανθεκτικότητα και τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Στη σύσταση το Συμβούλιο συνέστησε επίσης την ενίσχυση των εθνικών θεσμικών πλαισίων, τη διασφάλιση της μακροοικονομικής σταθερότητας, την ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης και την ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ.] [Εάν η σύσταση του Συμβουλίου δεν έχει εκδοθεί έως τη στιγμή της έκδοσης της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου, να διαγραφεί η αιτιολογική σκέψη].

(5) Στις 17 Μαΐου 2021, η Κύπρος υπέβαλε στην Επιτροπή το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Για την εν λόγω υποβολή ακολουθήθηκε διαδικασία διαβούλευσης, η οποία διενεργήθηκε σύμφωνα με το εθνικό νομικό πλαίσιο, με τις τοπικές αρχές, τους κοινωνικούς εταίρους, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τις οργανώσεις νεολαίας και άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς. Η αντιμετώπιση των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ως οικείου κτήματος της χώρας στηρίζει την επιτυχή εφαρμογή τους και τον διαρκή αντίκτυπό τους σε εθνικό επίπεδο καθώς και την αξιοπιστία τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Δυνάμει του άρθρου 19 του εν λόγω κανονισμού, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού.

(6) Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα πρέπει να επιδιώκουν τους γενικούς στόχους του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 και του μέσου ανάκαμψης της ΕΕ που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/2094 του Συμβουλίου[3] για τη στήριξη της ανάκαμψης μετά την κρίση της νόσου COVID-19. Θα πρέπει να προάγουν την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή της Ένωσης, συμβάλλοντας στους έξι πυλώνες που αναφέρονται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(7) Η εφαρμογή των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών θα αποτελέσει συντονισμένη προσπάθεια επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων σε ολόκληρη την Ένωση. Μέσω της συντονισμένης και ταυτόχρονης υλοποίησης των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων και της υλοποίησης διασυνοριακών έργων, οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις θα αλληλοενισχυθούν και θα προκαλέσουν

[2] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

[3] Κανονισμός (ΕΕ) 2020/2094 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη της ανάκαμψης μετά την κρίση της νόσου COVID-19 (ΕΕ L 433Ι της 22.12.2020, σ. 23).

θετικές δευτερογενείς επιπτώσεις σε ολόκληρη την Ένωση. Ως εκ τούτου, ο αντίκτυπος του μέσου στην ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας των κρατών μελών αναμένεται να προέλθει κατά περίπου το ένα τρίτο από τις δευτερογενείς επιπτώσεις από άλλα κράτη μέλη.

***Ισορροπημένη απάντηση που συμβάλλει στους έξι πυλώνες***

(8) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α) και το τμήμα 2.1 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αντιπροσωπεύει, σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α), μια ολοκληρωμένη και επαρκώς ισορροπημένη απάντηση στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση και συμβάλλει έτσι κατάλληλα και στους έξι πυλώνες που αναφέρονται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων προκλήσεων και της χρηματοδοτικής κατανομής για το οικείο κράτος μέλος.

(9) Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αποτελείται από ένα ευρύ και ισορροπημένο σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που στηρίζει την αντιμετώπιση των κύριων προκλήσεων πολιτικής της κυπριακής κοινωνίας και οικονομίας, ενώ ταυτόχρονα ανταποκρίνεται επαρκώς στις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19. Το σχέδιο έχει σχεδιαστεί γύρω από τον πρωταρχικό στόχο της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της οικονομίας και του δυναμικού της χώρας για οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντικά βιώσιμη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και ευημερία. Το σχέδιο εστιάζει σε πέντε άξονες προτεραιότητας σε επίπεδο πολιτικής: υγεία και πολιτική προστασία, μετάβαση σε μια πράσινη οικονομία, ανθεκτικότητα και ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, ψηφιακός μετασχηματισμός, και αγορά εργασίας, κοινωνική προστασία, εκπαίδευση και ανθρώπινο κεφάλαιο. Το σχέδιο εξηγεί με σαφήνεια τον τρόπο με τον οποίο κάθε άξονας πολιτικής συνεισφέρει στους έξι πυλώνες που αναφέρονται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Αυτό συμβάλλει στη διασφάλιση της ολοκληρωμένης αντιμετώπισης κάθε πυλώνα με συνεκτικό τρόπο.

(10) Στόχος του σχεδίου είναι να συμβάλει στην αντιμετώπιση των βασικών προκλήσεων που σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένων των υψηλών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, των κενών στη διαχείριση των υδάτων και των αποβλήτων, της ανάγκης διαφύλαξης της βιοποικιλότητας και της άγριας ζωής. Τα μέτρα στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνουν την εισαγωγή πράσινης φορολογίας, τη μεταρρύθμιση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας που συνοδεύεται από διευκόλυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ανακαινίσεις του κτιριακού αποθέματος με γνώμονα τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, τον οικολογικό προσανατολισμό του στόλου των οχημάτων, την προστασία των δασών από πυρκαγιές, την προστασία του θαλάσσιου οικοσυστήματος και την έξυπνη διαχείριση των υδάτων. Το σχέδιο περιλαμβάνει επίσης μέτρα με στόχο να συμβάλει στον ψηφιακό μετασχηματισμό, με έμφαση στη συνδεσιμότητα και στις λύσεις ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, και ενσωματώνει τα ζητήματα της ψηφιοποίησης σε μέτρα άλλων τομέων, όπως στη μεταρρύθμιση των συστημάτων δικαιοσύνης, υγείας και εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, στηρίζεται μέσω άμεσων μέτρων που αποσκοπούν στην αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητάς τους. Η έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη αναμένεται να ενισχυθεί με μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης των εταιρειών στη χρηματοδότηση, στοχευμένες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας, μια εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που θα συμβάλει στην κάλυψη τόσο της ποιότητας των εκπαιδευτικών

αποτελεσμάτων όσο και της ανάγκης μείωσης των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων, καθώς και στήριξη ενός καθαρότερου ενεργειακού μείγματος και της μείωσης του αποτυπώματος άνθρακα της οικονομίας με δίκαιο και χωρίς αποκλεισμούς τρόπο. Παράλληλα, μια συνιστώσα που αφορά τη χρηματοπιστωτική και δημοσιονομική σταθερότητα αποσκοπεί στην ενίσχυση της ευρωστίας του τραπεζικού τομέα, στη βελτίωση της λειτουργίας του πλαισίου αφερεγγυότητας και στην αποτροπή του υψηλού ιδιωτικού χρέους, σε συνδυασμό με ένα πιο αποτελεσματικό και δίκαιο φορολογικό σύστημα, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της ανθεκτικότητας της οικονομίας. Το σχέδιο συμβάλλει επίσης στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της κυπριακής οικονομίας όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα, την παραγωγικότητα και την ανάγκη διαφοροποίησης του αναπτυξιακού μοντέλου, μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στον τομέα των γεωργικών ειδών διατροφής, της ελαφράς βιομηχανίας, του βιώσιμου τουρισμού και της κυκλικής οικονομίας.

(11) Το σχέδιο συμβάλλει στην ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής και της σύγκλισης της Κύπρου με την Ένωση, μέσω μέτρων για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ποιότητας των συστημάτων υγείας και μακροχρόνιας φροντίδας, την ανακαίνιση των κοινωνικών υποδομών, την καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας, την αύξηση της ισότητας της πρόσβασης σε ψηφιακές υποδομές και την ενίσχυση της απασχόλησης και της κοινωνικής στήριξης για τις πιο ευάλωτες ομάδες. Ορισμένα από τα μέτρα αυτά αναμένεται επίσης να ωφελούν την ανθεκτικότητα του τομέα της υγείας και την οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα και θα πρέπει να ενεργούν σε συνέργεια με άλλες στοχευμένες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, όπως η κάλυψη των κενών στο σύστημα κοινωνικής προστασίας, η μείωση της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας μέσω πρωτοβουλιών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης, καθώς και καθοδήγησης, και ο εκσυγχρονισμός και η ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης και των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των σχολείων και των ιδρυμάτων υγειονομικής περίθαλψης. Οι πολιτικές για την επόμενη γενιά, τα παιδιά και τους νέους έχουν επίσης εξέχουσα θέση στο σχέδιο, καλύπτοντας τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλες τις βαθμίδες, την πιο προσβάσιμη προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, την καλύτερη προσέγγιση των νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, και την παροχή στήριξης σε όλα τα επίπεδα για την ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικών με την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση.

***Αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που εντοπίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις***

(12) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) και το τμήμα 2.2 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται να συμβάλει στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων (βαθμολόγηση Α) που εντοπίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών πτυχών τους και των συστάσεων βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) 1176/2011, προς την Κύπρο, ή των προκλήσεων που εντοπίζονται σε άλλα σχετικά έγγραφα που έχουν εγκριθεί επίσημα από την Επιτροπή στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

(13) Το σχέδιο περιλαμβάνει εκτενές σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων οι οποίες

περιγράφονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις που απηύθυνε το Συμβούλιο στην Κύπρο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου το 2019 και το 2020. Αντιμετωπίζοντας τις προκλήσεις αυτές, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται επίσης να συμβάλει στη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[4] που αντιμετωπίζει η Κύπρος, ιδίως όσον αφορά τα υψηλά αποθέματα εξωτερικού, δημόσιου και ιδιωτικού χρέους και μη εξυπηρετούμενων δανείων ο όγκος των οποίων παραμένει υψηλός, σε συνδυασμό με σημαντικό έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

(14) Η επέκταση των δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας σε ανεπαρκώς εξυπηρετούμενες περιοχές και η καλωδίωση κτιρίων για δίκτυα gigabit αναμένεται να βελτιώσουν τη συνδεσιμότητα στο διαδίκτυο στην Κύπρο και να προωθήσουν την αξιοποίησή της. Η ψηφιοποίηση των κρατικών υπηρεσιών και η εισαγωγή της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, της ηλεκτρονικής υγείας και των έξυπνων πόλεων αναμένεται να συμβάλουν στην ψηφιακή μετάβαση. Επιπλέον, το σχέδιο αναμένεται να βελτιώσει την αποδοτικότητα της δημόσιας διοίκησης με την ενίσχυση του στρατηγικού ρόλου του τμήματος προσωπικού και της ικανότητας των διοικήσεων των παραγωγικών υπουργείων να εφαρμόζουν καλύτερα τις πολιτικές της δημόσιας διοίκησης και τις λειτουργίες του ανθρώπινου δυναμικού, με τη θέσπιση νέου πλαισίου για την πλήρωση των κενών θέσεων στις δημόσιες υπηρεσίες και την αξιολόγηση των επιδόσεων των υπαλλήλων. Η θέσπιση νέου νομικού πλαισίου για την τοπική αυτοδιοίκηση αναμένεται να βελτιώσει τη λειτουργία της. Επιπλέον, η σύσταση αρχής για την καταπολέμηση της διαφθοράς αναμένεται να συμβάλει στην αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της διαφθοράς, η οποία αναμένεται επίσης να συμβάλει στην πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση παρατυπιών στη χρήση δημόσιων πόρων. Το σχέδιο περιλαμβάνει μέτρα που αναμένεται να αντιμετωπίσουν χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος της Κύπρου που διευκολύνουν τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό, ιδίως από τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της καθιέρωσης παρακράτησης φόρου στην πηγή για τις εξερχόμενες πληρωμές μερισμάτων, δικαιωμάτων και τόκων.

(15) Η δημιουργία εθνικού συστήματος παρακολούθησης των αποφοίτων και η επικαιροποίηση των προγραμμάτων σπουδών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τη βελτίωση του ψηφιακού γραμματισμού, των μη τεχνικών δεξιοτήτων και των επιχειρηματικών δεξιοτήτων, παράλληλα με διάφορα προγράμματα κατάρτισης για την ενίσχυση των ψηφιακών, πράσινων, γαλάζιων και επιχειρηματικών δεξιοτήτων σε διάφορες πληθυσμιακές ομάδες, αναμένεται να βελτιώσουν την ποιότητα και τη συνάφεια της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας. Επιπλέον, η ψηφιοποίηση του συστήματος παροχής κινήτρων για προσλήψεις και η ανάπτυξη ενός συστήματος διαχείρισης των επιδόσεων για τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης αναμένεται να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων και την ποιότητα των υπηρεσιών. Η παροχή συμβουλών και καθοδήγησης, καθώς και ένα σύστημα παροχής κινήτρων για προσλήψεις νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, αναμένεται να ενισχύσουν την προσέγγιση και τη στήριξη της ενεργοποίησης των νέων. Το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης αναμένεται να βελτιωθεί με ένα νέο σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και των

[4] Οι εν λόγω μακροοικονομικές ανισορροπίες αναφέρονται στις συστάσεις που διατυπώθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 το 2019 και το 2020.

σχολείων, με την εφαρμογή εθνικού σχεδίου δράσης για την αντιμετώπιση της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων, με την επέκταση της δωρεάν υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης από την ηλικία των τεσσάρων ετών και με την κατασκευή δύο πρότυπων τεχνικών σχολών για την περαιτέρω ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Επιπλέον, οι επενδύσεις στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα και η θέσπιση εθνικής στρατηγικής και σχεδίου δράσης αναμένεται να βελτιώσουν την ποιότητα και την οικονομική προσιτότητα των υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας. Το σχέδιο προβλέπει επίσης νόμο για τη θέσπιση ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας με τη μορφή τηλεργασίας και την επέκταση της κοινωνικής προστασίας στους αυταπασχολούμενους και τους εργαζόμενους σε νέες μορφές απασχόλησης, σύμφωνα με τις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Η εφαρμογή του σχεδίου αναμένεται να ενισχύσει την ικανότητα, την ποιότητα και την ανθεκτικότητα των συστημάτων υγείας και πολιτικής προστασίας μέσω μέτρων που αποσκοπούν στην αναβάθμιση του εξοπλισμού και στη δημιουργία ειδικών συστημάτων πληροφοριών, παράλληλα με την προώθηση των επενδύσεων σε συστήματα επικοινωνίας και στην ηλεκτρονική υγεία. Προβλέπεται επίσης επέκταση και κατασκευή πρόσθετων μονάδων εξειδικευμένης περίθαλψης.

(16) Η σύσταση εθνικού αναπτυξιακού οργανισμού και η θέσπιση προγραμμάτων και καθεστώτων χρηματοδότησης αναμένεται να βελτιώσουν την πρόσβαση σε χρηματοδότηση και ρευστότητα, ιδίως για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Τα προγράμματα επιχορηγήσεων για έρευνα και καινοτομία, καθώς και η δημιουργία κεντρικού γραφείου μεταφοράς γνώσεων αναμένεται να αυξήσουν τις επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία.

(17) Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει μέτρα που αναμένεται να συμβάλουν στην πράσινη μετάβαση. Το σχέδιο προωθεί την καθαρή και αποδοτική παραγωγή και χρήση ενέργειας μέσω διαφόρων μέτρων, όπως η πράσινη φορολογία, το άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η στήριξη πράσινων επενδύσεων και τα έργα ενεργειακής αναβάθμισης του κτιριακού αποθέματος και άλλων υποδομών. Το σχέδιο περιλαμβάνει επίσης μέτρα που αποσκοπούν στην ενίσχυση της προστασίας των δασών από πυρκαγιές και στην προστασία του θαλάσσιου οικοσυστήματος. Τα μέτρα που σχετίζονται με τη διαχείριση των αποβλήτων και των υδάτων αποσκοπούν στη μείωση των απωλειών νερού, στην αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών και στη διαχείριση των υδάτων. Επιπλέον, προβλέπονται επενδύσεις σε οχήματα μηδενικών ή χαμηλών εκπομπών, καθώς και στην ψηφιοποίηση του τομέα των μεταφορών για την προώθηση των βιώσιμων μεταφορών.

(18) Το σχέδιο αποσκοπεί στη μείωση των κινδύνων στον τραπεζικό τομέα που σχετίζονται με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια του παρελθόντος μέσω ειδικού σχεδίου δράσης, καθώς και μέσω μέτρων για τη βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος για τους αγοραστές πιστώσεων και τους διαχειριστές πιστώσεων. Όσον αφορά το υψηλό ιδιωτικό χρέος και την πειθαρχία στην αποπληρωμή οφειλών, το σχέδιο προτείνει βελτιωμένη παρακολούθηση των χρεών, βελτιώσεις στη λειτουργία του πλαισίου αφερεγγυότητας και στρατηγική για την καταπολέμηση του χρηματοοικονομικού αναλφαβητισμού. Η βελτιωμένη εποπτεία των τομέων των ασφαλίσεων και των συνταξιοδοτικών ταμείων αναμένεται να επιτευχθεί μέσω της αύξησης των διαθέσιμων ανθρώπινων πόρων και της βελτίωσης των διαθέσιμων εποπτικών εργαλείων.

(19) Οι συστάσεις που αφορούν την άμεση ανταπόκριση της δημοσιονομικής πολιτικής στην πανδημία μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του

σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου, παρά το γεγονός ότι η Κύπρος έχει γενικά ανταποκριθεί κατάλληλα και επαρκώς στην άμεση ανάγκη στήριξης της οικονομίας με δημοσιονομικά μέσα το 2020 και το 2021, σύμφωνα με τις διατάξεις της γενικής ρήτρας διαφυγής.

***Συμβολή στο αναπτυξιακό δυναμικό, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα***

(20) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και το τμήμα 2.3 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται να έχει σημαντικό αντίκτυπο (βαθμολόγηση Α) στην ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού, στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα του κράτους μέλους, συμβάλλοντας στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης πολιτικών για τα παιδιά και τους νέους, και στον μετριασμό του οικονομικού και κοινωνικού αντικτύπου της κρίσης της COVID-19, ενισχύοντας έτσι την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή και τη σύγκλιση στην Ένωση.

(21) Οι προσομοιώσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής δείχνουν ότι το σχέδιο έχει τη δυνατότητα να αυξήσει το ΑΕΠ της Κύπρου από 1,1 % έως 1,8 % μέχρι το 2026[5]. Το σχέδιο περιλαμβάνει ευρύ φάσμα επενδύσεων σε φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο και μεταρρυθμίσεις που αναμένεται να συμβάλουν στην οικονομική ανάπτυξη και στην αύξηση της απασχόλησης. Στόχος του σχεδίου είναι να επιταχυνθεί η οικονομική ανάκαμψη στην Κύπρο και να τεθεί η βάση για ένα βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης μακροπρόθεσμα. Με τη βελτίωση του αναπτυξιακού δυναμικού, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση της οικονομικής, κοινωνικής και θεσμικής ανθεκτικότητας, τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο σχέδιο αναμένεται να μειώσουν την ευπάθεια της χώρας σε κλυδωνισμούς. Το σχέδιο αναμένεται επίσης να συμβάλει στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης πολιτικών για τη δημιουργία ίσων ευκαιριών για όλα τα παιδιά και την αύξηση της απασχόλησης των νέων, και να βοηθήσει την Κύπρο να καταστεί μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς με καλή πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη και με παραγωγική και βιώσιμη οικονομία.

(22) Το σχέδιο της Κύπρου αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των προκλήσεων στον τομέα της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων, καθώς και των κοινωνικών προκλήσεων που σχετίζονται με την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της πρόσβασης στην αγορά εργασίας, το σχέδιο προτείνει μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση των ψηφιακών και πράσινων δεξιοτήτων, τον εκσυγχρονισμό του συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και των σχολείων και την αντιμετώπιση των συνολικών αναντιστοιχιών δεξιοτήτων. Προβλέπονται επίσης επενδύσεις για την αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και την παροχή στήριξης για την ενεργοποίηση των νέων, οι οποίες συμπληρώνουν τις δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+. Για τη βελτίωση της δυναμικής της αγοράς εργασίας και των

[5] Οι εν λόγω προσομοιώσεις αντικατοπτρίζουν τον συνολικό αντίκτυπο του μέσου NextGenerationEU, το οποίο περιλαμβάνει επίσης χρηματοδότηση για την πρωτοβουλία ReactEU, καθώς και αυξημένη χρηματοδότηση για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», το InvestEU, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, την αγροτική ανάπτυξη και τον μηχανισμό RescEU. Αυτή η προσομοίωση δεν περιλαμβάνει τον πιθανό θετικό αντίκτυπο των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, ο οποίος μπορεί να είναι σημαντικός.

συνθηκών εργασίας, η Κύπρος πρότεινε μια σειρά μέτρων, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών μέτρων, προκειμένου να καταστούν ευρύτερα διαθέσιμες οι ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας. Το σχέδιο υιοθετεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τις υπηρεσίες και τις πολιτικές της αγοράς εργασίας, όπως οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης και οι ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής σχετικά με την αποτελεσματική ενεργό στήριξη της απασχόλησης[6]. Η κύρια ομάδα-στόχος είναι οι νέοι και στο σχέδιο περιλαμβάνεται στοχοθετημένο κίνητρο πρόσληψης που συνδέεται με την κατάρτιση. Για τη βελτίωση της κοινωνικής προστασίας και ένταξης, το σχέδιο προτείνει μέτρα για τη στήριξη της αποϊδρυματοποίησης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας φροντίδας.

(23) Το σχέδιο παρουσιάζει ένα ολοκληρωμένο σύνολο μέτρων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων στην αγορά εργασίας και τη βελτίωση της κοινωνικής συνοχής. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις στην εκπαίδευση και τις δεξιότητες, πολιτικές ενεργοποίησης και κοινωνικές υπηρεσίες, καταπολέμηση των ανισοτήτων, εκσυγχρονισμός της αγοράς εργασίας και αύξηση της κοινωνικής ένταξης. Το σχέδιο παρέχει λεπτομερή χαρτογράφηση των επιλεγμένων παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση των τρωτών σημείων που προσδιορίζονται στον κοινωνικό πίνακα αποτελεσμάτων στον οποίο στηρίζεται ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων.

(24) Το σχέδιο περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις της δημόσιας διοίκησης που αποσκοπούν στην προώθηση της ψηφιοποίησης του κράτους, στη μείωση του διοικητικού φόρτου για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, καθώς και στην περαιτέρω επιτάχυνση του σχεδιασμού και της έγκρισης των έργων δημόσιων επενδύσεων. Τα εν λόγω μέτρα αναμένεται να καταστήσουν το επιχειρηματικό κλίμα πιο φιλικό προς τις επενδύσεις μακροπρόθεσμα και την οικονομία πιο ανταγωνιστική, διασφαλίζοντας την αποδοτικότητα των ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών καθώς και αποτελέσματα που ενισχύουν την παραγωγικότητα και διαρκούν.

***Αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»***

(25) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο δ) και το τμήμα 2.4 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται να διασφαλίσει ότι κανένα μέτρο (βαθμολόγηση Α) για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδυτικών έργων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας δεν βλάπτει σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[7] (αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»).

(26) Για καθένα από τα μέτρα, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου αναμένεται να διασφαλίσει ότι δεν θα προκληθεί σημαντική βλάβη σε κανέναν από τους έξι περιβαλλοντικούς στόχους κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, δηλαδή τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τη βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και θαλάσσιων

[6] Σύσταση (ΕΕ) 2021/402 της Επιτροπής, της 4ης Μαρτίου 2021, σχετικά με την αποτελεσματική ενεργό στήριξη της απασχόλησης μετά την κρίση της νόσου COVID-19 (EASE) (ΕΕ L 80 της 8.3.2021, σ. 1).

[7] Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13).

πόρων, την κυκλική οικονομία, την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης, καθώς και την προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων. Η Κύπρος υπέβαλε αιτιολογήσεις σύμφωνα με την τεχνική καθοδήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (2021/C 58/01).

(27) Για ορισμένα μέτρα στο πλαίσιο των οποίων προσκλήσεις υποβολής προτάσεων ή προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος θα πρέπει να είναι αναγκαίες για την επιλογή συγκεκριμένων έργων στο μέλλον, θα πρέπει να τηρείται η αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» διασφαλίζοντας, μέσω κατάλληλων οροσήμων που συνδέονται με τα εν λόγω μέτρα, ότι οι όροι αναφοράς των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων ή των προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος περιλαμβάνουν κριτήρια αποκλεισμού ώστε να αποτρέπεται η επιλογή δραστηριοτήτων που ενδέχεται να βλάψουν σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους.

***Συμβολή στην πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας***

(28) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ε) και το τμήμα 2.5 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει μέτρα που συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α) στην πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας, ή στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που απορρέουν από αυτήν. Τα μέτρα για την υποστήριξη των κλιματικών στόχων αντιπροσωπεύουν ποσό που αναλογεί στο 41 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του παραρτήματος VI του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας συνάδει με τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα 2021-2030.

(29) Όσον αφορά τη συμβολή στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης για το κλίμα και την ενέργεια με ορίζοντα το 2030, η εφαρμογή του σχεδίου αναμένεται να συμβάλει στην αντιμετώπιση ορισμένων από τις βασικές προκλήσεις πολιτικής που προσδιορίζονται στις συστάσεις της Επιτροπής για το εθνικό σχέδιο της Κύπρου για την ενέργεια και το κλίμα. Το σχέδιο περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις σχετικά με την εισαγωγή πράσινης φορολογίας, την ελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, τη διευκόλυνση των ενεργειακών αναβαθμίσεων κτιρίων και την επιτάχυνση της ηλεκτροκίνησης. Το σχέδιο περιλαμβάνει επίσης ευρύ φάσμα επενδύσεων για την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που στοχεύουν νοικοκυριά, επιχειρήσεις, δήμους και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Το σχέδιο περιλαμβάνει επενδύσεις που σχετίζονται με τη μαζική εγκατάσταση έξυπνων μετρητών, καθώς και με το έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης συστημάτων Ισραήλ, Κύπρου και Ελλάδας («EuroAsia Interconnector»), το οποίο αναμένεται να διευκολύνει την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από καθαρότερες πηγές, ιδίως από ανανεώσιμες πηγές. Το σχέδιο προωθεί επίσης την αντικατάσταση των συμβατικών οχημάτων με οχήματα μηδενικών και χαμηλών εκπομπών, τη χρήση εναλλακτικών, καθαρότερων καυσίμων και μέσων μεταφοράς, καθώς και τη χρήση δημόσιων συγκοινωνιών.

(30) Η εφαρμογή του σχεδίου αναμένεται να συμβάλει επίσης στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης για την περιβαλλοντική πολιτική με ιδιαίτερη έμφαση στη διαχείριση των υδάτων και την κυκλική οικονομία. Το σχέδιο περιλαμβάνει μεταρρύθμιση της διαχείρισης των υδάτων, καθώς και ένα σύνολο αλληλένδετων και ενισχυόμενων

επενδύσεων με στόχο τον εκσυγχρονισμό της διαχείρισης των υδάτινων πόρων και την ενίσχυση της βιωσιμότητάς της. Το σχέδιο περιλαμβάνει επίσης μέτρα που αποσκοπούν στην ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας στον τομέα του τουρισμού και στον βιομηχανικό τομέα, καθώς και στην αύξηση των πρακτικών βιώσιμης διαχείρισης αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της ανακύκλωσης. Το σχέδιο αντιμετωπίζει περαιτέρω τις προκλήσεις της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή μέσω μιας σειράς μέτρων προστασίας και πρόληψης στους τομείς της προστασίας των δασών από πυρκαγιές και της αντιπλημμυρικής διαχείρισης. Η διατήρηση της βιοποικιλότητας καλύπτεται από ένα μέτρο που επικεντρώνεται στην προστασία του θαλάσσιου οικοσυστήματος από κινδύνους.

***Συμβολή στην ψηφιακή μετάβαση***

(31) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο στ) και το τμήμα 2.6 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει μέτρα που συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α) στην ψηφιακή μετάβαση ή στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που απορρέουν από αυτήν. Τα μέτρα για την υποστήριξη των ψηφιακών στόχων αντιπροσωπεύουν ποσό που αναλογεί στο 23 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του παραρτήματος VII του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(32) Με σημαντικό ποσοστό επί του συνολικού προϋπολογισμού και έμφαση στις ψηφιακές πτυχές στην πλειονότητα των συνιστωσών του, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που προτείνει η Κύπρος δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ψηφιακή μετάβαση και στην αντιμετώπιση των σχετικών προκλήσεων σε όλους τους τομείς.

(33) Σχεδόν κάθε συνιστώσα περιλαμβάνει μέτρα που στηρίζουν άμεσα την ψηφιακή μετάβαση ή αντιμετωπίζουν σχετικές προκλήσεις. Οι σημαντικότερες συνεισφορές προέρχονται από συνιστώσες που αφορούν τις υποδομές συνδεσιμότητας και την ψηφιοποίηση του δημόσιου τομέα, ακολουθούμενες από τις τρεις συνιστώσες που αφορούν την ηλεκτρονική δικαιοσύνη, τη δημοσιονομική και χρηματοπιστωτική σταθερότητα και τη στήριξη των ψηφιακών δεξιοτήτων. Ως εκ τούτου, τα μέτρα που σχετίζονται με την ψηφιακή μετάβαση ή με την αντιμετώπιση των προκλήσεων που απορρέουν από αυτήν διαχέονται σε ολόκληρο το σχέδιο. Αναμένεται να συμβάλουν στον ψηφιακό μετασχηματισμό διαφόρων οικονομικών και κοινωνικών τομέων, όπως ο τομέας της εκπαίδευσης ή της υγείας, και στην αντιμετώπιση των ειδικών ανά χώρα προκλήσεων που προκύπτουν από την ψηφιακή μετάβαση.

***Διαρκής αντίκτυπος***

(34) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) και το τμήμα 2.7 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται να έχει, σε μεγάλο βαθμό, διαρκή αντίκτυπο στην Κύπρο (βαθμολόγηση Α).

(35) Το σχέδιο παρουσιάζει σειρά μέτρων με στόχο να συμβάλει στην ψηφιακή μετάβαση και στην αντιμετώπιση του χαμηλού επιπέδου ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών. Τα μέτρα που περιλαμβάνονται αναμένεται να διασφαλίσουν κάλυψη με σταθερά και ασύρματα, συμπεριλαμβανομένων των κινητών, ευρυζωνικά δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας, δηλαδή 5G, για το 100 % του πληθυσμού που ζει σε οργανωμένες κοινότητες, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης δικτύων 5G κατά μήκος των κύριων επίγειων διαδρόμων και της εξασφάλισης καθολικής και οικονομικά προσιτής

πρόσβασης στη συνδεσιμότητα Gigabit σε όλες τις αστικές και αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της συνδεσιμότητας 5G. Το σχέδιο αποσκοπεί επίσης στην προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με μια σειρά μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Τα ψηφιακά έργα, όπως ο ψηφιακός μετασχηματισμός των δικαστηρίων, οι έξυπνες πόλεις και η ψηφιοποίηση της νομοθετικής διαδικασίας σε συνδυασμό με τα έργα για τη βελτίωση του συστήματος διαχείρισης, την αξιολόγηση και την πρόσληψη προσωπικού στη δημόσια διοίκηση και την αναμόρφωση των τοπικών αρχών, αναμένεται να επιφέρουν διαρθρωτική και διαρκή αλλαγή στη λειτουργία του συστήματος δημόσιας διοίκησης και δικαιοσύνης, η οποία αναμένεται εντέλει να βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον. Η σύσταση ανεξάρτητης αρχής για τον συντονισμό και την εποπτεία των μέτρων καταπολέμησης της διαφθοράς αποτελεί βασικό στοιχείο του σχεδίου σχετικά με τις διαρθρωτικές αλλαγές στους θεσμούς.

(36) Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που προβλέπονται στο σχέδιο της Κύπρου αναμένεται να επιφέρει διαρκείς αλλαγές στο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης και στην αγορά εργασίας. Το σχέδιο περιλαμβάνει σημαντικές μεταρρυθμίσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα, όπως η εισαγωγή νέου συστήματος για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και των σχολείων, η επέκταση της δωρεάν υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης και η προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών της τριτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Το σχέδιο περιλαμβάνει επίσης την παροχή κατάρτισης για την προώθηση των ψηφιακών δεξιοτήτων των σπουδαστών, των εργαζομένων και των ανέργων. Επιπλέον, το σχέδιο περιλαμβάνει την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής για την αντιμετώπιση της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων, καθώς και την κατάρτιση εθνικής στρατηγικής για την εκπαίδευση και φροντίδα κατά την πρώιμη παιδική ηλικία. Τα μέτρα αυτά αναμένεται να βελτιώσουν την ποιότητα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για όλες τις ηλικίες, καθώς και τις επιδόσεις των σπουδαστών, και να βελτιώσουν τη σύνδεση μεταξύ του εκπαιδευτικού συστήματος και της αγοράς εργασίας.

(37) Ο διαρκής αντίκτυπος του σχεδίου μπορεί επίσης να ενισχυθεί μέσω συνεργειών μεταξύ του σχεδίου και άλλων προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, ειδικότερα με την ουσιαστική αντιμετώπιση των εδαφικών προκλήσεων και την προώθηση ισόρροπης ανάπτυξης.

***Παρακολούθηση και εφαρμογή***

(38) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο η) και το τμήμα 2.8 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, οι ρυθμίσεις που προτείνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι επαρκείς (βαθμολόγηση Α) για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική παρακολούθηση και εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένων του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος, των οροσήμων και των στόχων, καθώς και των σχετικών δεικτών.

(39) Η επιτροπή παρακολούθησης, υπό την προεδρία του γενικού διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης («ΓΔ ΕΠΣΑ») και με τη συμμετοχή των γενικών διευθυντών των υπουργείων και των υφυπουργείων που συμμετέχουν στο σχέδιο, είναι αρμόδια για την παρακολούθηση, σε κεντρικό επίπεδο, της προόδου της εφαρμογής. Η συνολική ευθύνη για την παρακολούθηση και την εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ανατίθεται στη Διεύθυνση Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας της ΓΔ ΕΠΣΑ, η οποία είναι η συντονιστική

αρχή. Ο ρόλος της συνίσταται στον συντονισμό της υλοποίησης των μέτρων, στην πιστοποίηση της επίτευξης των οροσήμων και των στόχων, στη σύνταξη εκθέσεων προόδου και στη συνεργασία με την Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένης της υποβολής αιτήσεων πληρωμής βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Στο πλαίσιο του ρόλου αυτού, επικουρείται από δύο εξειδικευμένους φορείς παρακολούθησης που θα πιστοποιούν την επίτευξη των οροσήμων και των στόχων για τα μέτρα του σχεδίου που απαιτούν εξειδικευμένα στοιχεία. Η υλοποίηση των διαφόρων επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων του σχεδίου αποτελεί ευθύνη των φορέων υλοποίησης.

(40) Τα ορόσημα και οι στόχοι του κυπριακού σχεδίου αποτελούν κατάλληλο σύστημα για την αποτελεσματική παρακολούθηση της υλοποίησής του. Είναι επαρκώς σαφείς, ρεαλιστικοί και πλήρεις ώστε να διασφαλίζεται ότι η ολοκλήρωσή τους μπορεί να εντοπιστεί και να επαληθευθεί και οι προτεινόμενοι δείκτες για τα εν λόγω ορόσημα και στόχους είναι συναφείς, αποδεκτοί και άρτιοι. Τα ορόσημα και οι στόχοι αφορούν επίσης μέτρα που έχουν ήδη ολοκληρωθεί και είναι επιλέξιμα σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Για να αιτιολογηθεί ένα αίτημα εκταμίευσης, απαιτείται η ικανοποιητική εκπλήρωση αυτών των οροσήμων και στόχων σε βάθος χρόνου. Η αξιοπιστία των μηχανισμών επαλήθευσης, της συλλογής δεδομένων και των αρμοδιοτήτων που περιγράφουν οι κυπριακές αρχές φαίνεται να είναι αρκετά ισχυρή ώστε να αιτιολογούνται επαρκώς τα αιτήματα εκταμίευσης αφού αξιολογηθεί ότι τα ορόσημα και οι στόχοι έχουν επιτευχθεί.

(41) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν ώστε η χρηματοδοτική στήριξη στο πλαίσιο του μηχανισμού να κοινοποιείται και να αναγνωρίζεται σύμφωνα με το άρθρο 34 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Μπορεί να ζητηθεί τεχνική υποστήριξη στο πλαίσιο του μέσου τεχνικής υποστήριξης για να βοηθηθούν τα κράτη μέλη στην εφαρμογή του σχεδίου τους.

***Υπολογισμός του κόστους***

(42) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο θ) και το τμήμα 2.9 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η αιτιολόγηση που παρέχεται στο σχέδιο σχετικά με το ύψος του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι, σε μέτριο βαθμό (βαθμολόγηση Β), εύλογη και βάσιμη, σύμφωνη με την αρχή της οικονομικής αποδοτικότητας και ανάλογη προς τον αναμενόμενο εθνικό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο.

(43) Για τα περισσότερα μέτρα, οι πληροφορίες σχετικά με την κοστολόγηση είναι σχετικά λεπτομερείς, η μεθοδολογία επεξηγείται, ως επί το πλείστον, ικανοποιητικά με υπολογισμούς που είναι εύκολο να γίνουν κατανοητοί και τεκμηριώνονται με αποδεικτικά στοιχεία. Από τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν προκύπτει ότι το κόστος συμβαδίζει με τη φύση και το είδος των προβλεπόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων και, ως εκ τούτου, τεκμηριώνεται ο βάσιμος χαρακτήρας του. Ωστόσο, ένα μικρό ποσό του κόστους αξιολογήθηκε ως εύλογο και βάσιμο μόνο σε μέτριο βαθμό. Τέλος, το εκτιμώμενο συνολικό κόστος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας συνάδει με την αρχή της οικονομικής αποδοτικότητας και είναι ανάλογο με τον αναμενόμενο εθνικό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο.

***Προστασία των οικονομικών συμφερόντων***

(44) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ι) και το τμήμα 2.10 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, οι ρυθμίσεις που προτείνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και τα πρόσθετα μέτρα που περιλαμβάνονται

στην παρούσα απόφαση επαρκούν (βαθμολόγηση Α) για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της διαφθοράς, της απάτης και των συγκρούσεων συμφερόντων κατά τη χρήση των πόρων που παρέχονται στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού και οι ρυθμίσεις αναμένεται να συμβάλουν αποτελεσματικά στην αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης δυνάμει του εν λόγω κανονισμού και άλλων προγραμμάτων της Ένωσης. Τούτο ισχύει με την επιφύλαξη της εφαρμογής άλλων μέσων και εργαλείων για την προώθηση και την επιβολή της συμμόρφωσης με το δίκαιο της Ένωσης, μεταξύ άλλων για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της διαφθοράς, της απάτης και της σύγκρουσης συμφερόντων, καθώς και για την προστασία των οικονομικών της Ένωσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[8].

(45) Το σύστημα ελέγχων που ανέπτυξε η Κύπρος είναι σχεδιασμένο κατά τρόπο συνεκτικό ώστε να πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Ειδικότερα, εν αναμονή της ανάπτυξης ειδικού συστήματος πληροφοριών παρακολούθησης για τη διαχείριση και την παρακολούθηση του σχεδίου σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, θα πρέπει να δημιουργηθεί κατάλληλο μεταβατικό σύστημα αποθετηρίου. Ένα μεταβατικό σύστημα αποθετηρίου ή το ειδικό σύστημα πληροφοριών παρακολούθησης θα πρέπει να καταγράφει και να αποθηκεύει τα δεδομένα που σχετίζονται με την υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ιδίως όσον αφορά την επίτευξη των οροσήμων και των στόχων, τα δεδομένα σχετικά με τους τελικούς αποδέκτες, τους αναδόχους, τους υπεργολάβους και τους πραγματικούς δικαιούχους, σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 5 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Κύπρος θα πρέπει να εφαρμόσει το μεταβατικό σύστημα αποθετηρίου ή το ειδικό σύστημα πληροφοριών παρακολούθησης με τις απαιτούμενες λειτουργικές δυνατότητες προκειμένου να συμμορφωθεί με το άρθρο 22 του εν λόγω κανονισμού, επιβεβαιώνοντας την ολοκλήρωση της εφαρμογής του με την υποβολή του πρώτου αιτήματος πληρωμής. Ειδικός έλεγχος του συστήματος θα πρέπει να πιστοποιήσει ότι διαθέτει τις απαιτούμενες λειτουργικές δυνατότητες σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(46) Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου βασίζεται σε άρτιες διαδικασίες και δομές. Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες των παραγόντων που αναλαμβάνουν τους ελέγχους είναι σαφείς, τα σχετικά καθήκοντα ελέγχου διαχωρίζονται δεόντως και διασφαλίζεται η ανεξαρτησία των παραγόντων που διενεργούν ελέγχους. Οι παράγοντες που είναι αρμόδιοι για τους ελέγχους έχουν τη νομική εξουσία και τη διοικητική ικανότητα να ασκούν τους προβλεπόμενους ρόλους και τα καθήκοντά τους. Οι διαδικασίες που περιγράφονται στο σχέδιο όσον αφορά τους ελέγχους έχουν τεθεί σε ισχύ και οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων έχουν καθοριστεί με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για την έγκριση του σχεδίου. Οι ορισθέντες ελεγκτικοί φορείς είναι η Ελεγκτική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας και η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Κυπριακής Δημοκρατίας. Έχουν την εντολή να διενεργούν εκ των υστέρων ελέγχους προκειμένου να διαπιστώσουν αν οι φορείς υλοποίησης εφαρμόζουν διαδικασίες για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση της

[8] Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητος για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης (ΕΕ L 433I της 22.12.2020, σ. 1).

απάτης, της διαφθοράς και της σύγκρουσης συμφερόντων κατά τη χρήση των πόρων που παρέχονται στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Επιπλέον, υπάρχουν ρυθμίσεις ελέγχου σε διάφορα επίπεδα με στόχο την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης από άλλα προγράμματα της Ένωσης, καθώς και τη συμμόρφωση με τους ισχύοντες κανόνες.

***Συνοχή του σχεδίου***

(47) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ια) και το τμήμα 2.11 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο περιλαμβάνει, σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α), μέτρα για την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων και έργων δημόσιων επενδύσεων που αντιπροσωπεύουν συνεκτικές δράσεις.

(48) Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που παρουσιάζονται στο κυπριακό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αλληλοσυμπληρώνονται. Βασίζονται σε ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχέδιο, το οποίο διασφαλίζει τη συνοχή του με σκοπό τη συμβολή στην έξυπνη, χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη στο μέλλον. Οι πέντε κύριοι άξονες πολιτικής του σχεδίου, «Ανθεκτικό και αποτελεσματικό σύστημα υγείας και ενισχυμένη πολιτική προστασία», «Κλιματική ουδετερότητα, ενεργειακή απόδοση και διείσδυση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας», «Ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας», «Προς μια ψηφιακή εποχή» και «Απασχόληση, κοινωνική προστασία, εκπαίδευση και ανθρώπινο δυναμικό» είναι αλληλένδετοι και αλληλοενισχυόμενοι. Περιλαμβάνουν μέτρα σχετικά με τον ψηφιακό μετασχηματισμό που αποτελούν βασικούς καταλυτικούς παράγοντες για την πράσινη μετάβαση και τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία της κυπριακής οικονομίας. Το σχέδιο περιλαμβάνει επίσης μεταρρυθμίσεις που ενισχύουν τις προγραμματισμένες επενδύσεις, όπως στον τομέα της διαχείρισης των υδάτων, και μια φορολογική μεταρρύθμιση για την παροχή κινήτρων για μειώσεις των εκπομπών και πράσινες επενδύσεις. Ο άξονας πολιτικής «Ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας» περιλαμβάνει δημόσιες επενδύσεις για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας, τη στήριξη της παραγωγικότητας και της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, υποστηριζόμενες από μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου και, ως εκ τούτου, του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Ο άξονας πολιτικής «Απασχόληση, κοινωνική προστασία, εκπαίδευση και ανθρώπινο δυναμικό» συμβάλλει στη διευκόλυνση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης βελτιώνοντας το εκπαιδευτικό σύστημα και το σύστημα ανάπτυξης δεξιοτήτων σε όλα τα επίπεδα, εξοπλίζοντας έτσι την κυπριακή κοινωνία με τις απαραίτητες δεξιότητες, διασφαλίζοντας ότι η ψηφιακή και η πράσινη μετάβαση θα πρέπει να είναι δίκαιες, δίνοντας προτεραιότητα στη δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας, ιδίως για τους νέους, καθώς και σε επενδύσεις στις υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας, ενώ ο άξονας πολιτικής «Ανθεκτικό και αποτελεσματικό σύστημα υγείας και ενισχυμένη πολιτική προστασία» αποσκοπεί στην καθολική πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας και αποτελεσματικές υπηρεσίες υγείας, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής πρόσβασης. Για να προαχθεί η ευρύτερη συνοχή μεταξύ των μέσων, ιδίως με τα ταμεία της ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής, ενθαρρύνεται η ισόρροπη εδαφική κατανομή των πόρων.

***Ισότητα***

(49) Το σχέδιο περιλαμβάνει σειρά μέτρων σε διάφορες συνιστώσες τα οποία αναμένεται να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων στον τομέα της ισότητας των

φύλων και των ίσων ευκαιριών για όλους. Ιδιαίτερα συναφή μέτρα είναι, μεταξύ άλλων, εκείνα που αποσκοπούν στη βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και ποιοτική προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα και σε μακροχρόνια φροντίδα, καθώς και στην προώθηση ευέλικτων εργασιακών ρυθμίσεων που διευκολύνουν την ενεργοποίηση ατόμων με ευθύνες φροντίδας, ιδίως των γυναικών, στην αγορά εργασίας, την κοινωνική ένταξη και τη μείωση των κοινωνικοοικονομικών μειονεκτημάτων. Αντιμετωπίζονται επίσης οι προκλήσεις όσον αφορά τη γυναικεία επιχειρηματικότητα ή τον χρηματοοικονομικό αναλφαβητισμό των ηλικιωμένων γυναικών. Η στήριξη των νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης αναμένεται να ωφελήσει τους νέους από ευάλωτα περιβάλλοντα, συμπεριλαμβανομένων των νέων με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Σε ολόκληρο το σχέδιο λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες των ατόμων με αναπηρία και περιλαμβάνεται ποσοτικός στόχος για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των νοικοκυριών στα οποία ζουν άτομα με αναπηρία.

***Αυτοαξιολόγηση ασφάλειας***

(50) Το σχέδιο περιλαμβάνει αυτοαξιολόγηση ασφάλειας για τις επενδύσεις σε ψηφιακές ικανότητες και συνδεσιμότητα. Όσον αφορά τις επενδύσεις στη συνδεσιμότητα, στο σχέδιο προσδιορίζονται τα σχετικά ζητήματα ασφάλειας και οι συναφείς κίνδυνοι, καθώς και τα μέτρα μετριασμού που θα τεθούν σε εφαρμογή για καθέναν από αυτούς βάσει των κοινών αντικειμενικών κριτηρίων που περιλαμβάνονται στην εργαλειοθήκη της ΕΕ για την κυβερνοασφάλεια των δικτύων 5G.

***Διασυνοριακά και πολυκρατικά έργα***

(51) Η Κύπρος συμπεριέλαβε στο σχέδιό της δύο διασυνοριακά έργα για έναν αγωγό διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας και υποβρύχια καλώδια για συνδεσιμότητα δεδομένων. Και τα δύο έργα έχουν διασυνοριακό στοιχείο με την Ελλάδα. Πρώτον, η κατασκευή του αγωγού EuroAsia Interconnector αποσκοπεί στο να διασφαλίσει την ασφάλεια του εφοδιασμού και πιο ανταγωνιστικές τιμές χονδρικής ηλεκτρικής ενέργειας και να καταστήσει δυνατή την αυξημένη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας από καθαρότερες πηγές, ιδίως από ανανεώσιμες πηγές, συνδέοντας το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου με το ηπειρωτικό σύστημα της Ένωσης μέσω του ελληνικού δικτύου στην Κρήτη. Το έργο αυτό αποτελεί μέρος ευρύτερης επένδυσης για την κατασκευή διασυνοριακού αγωγού διασύνδεσης συνολικού μήκους 1 208 χλμ μεταξύ Κρήτης, Κύπρου και Ισραήλ. Δεύτερον, όσον αφορά τα υποβρύχια καλώδια, το έργο αποσκοπεί στη δημιουργία υψηλής χωρητικότητας ανθεκτικού κορμού συνδεσιμότητας στο διαδίκτυο για την Κύπρο μέσω νέας υποβρύχιας σύνδεσης για τη συνδεσιμότητα δεδομένων μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας. Η ανάπτυξη νέας χωριστής βασικής γραμμής μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας αναμένεται να υποστηρίξει τη συνδεσιμότητα στην Κύπρο. Αναμένεται επίσης να έχει θετικό αντίκτυπο στη διαθέσιμη χωρητικότητα και στις εμπορικές προσφορές βασικής συνδεσιμότητας που απαιτούνται για την παροχή υπηρεσιών υπερύψηλης ταχύτητας στους τελικούς χρήστες. Τέλος, αναμένεται να προσφέρει υψηλότερες επιδόσεις σε σύγκριση με τα υφιστάμενα παλαιότερα καλώδια.

***Διαδικασία διαβούλευσης***

(52) Με βάση τη σύνοψη της διαδικασίας διαβούλευσης που περιλαμβάνεται στο σχέδιο, ζητήθηκε η γνώμη όλων των ενδιαφερόμενων μερών, όπως οι κοινωνικοί εταίροι, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και οι οργανώσεις νεολαίας, κατά το στάδιο κατάρτισης του σχεδίου σύμφωνα με το εθνικό νομικό πλαίσιο. Εντός του πεδίου των

αρμοδιοτήτων τους, τα διάφορα υπουργεία, κυβερνητικές υπηρεσίες και οι τοπικές αρχές συμμετείχαν σε αρχικό στάδιο και σε πολυάριθμα στάδια κατά την εκπόνηση του σχεδίου. Το Κοινοβούλιο ενημερώνεται τακτικά σχετικά με το περιεχόμενο του σχεδίου. Επιπλέον, διενεργήθηκε διαβούλευση με το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας της Κύπρου, το οποίο ισοδυναμεί με εθνικό συμβούλιο παραγωγικότητας. Μετά τις διαβουλεύσεις που διενεργήθηκαν με όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, μέρος των αρχικά σχεδιαζόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων προσαρμόστηκαν ή αφαιρέθηκαν από το σχέδιο.

(53) Κατά το στάδιο υλοποίησης του σχεδίου, αναμένεται επίσης να τεθεί σε εφαρμογή διαδικασία συντονισμού με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών. Για να εξασφαλιστεί ότι οι σχετικοί φορείς θεωρούν το σχέδιο κτήμα τους, είναι ζωτικής σημασίας να συμμετέχουν όλες οι τοπικές αρχές και τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων, καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο.

***Θετική αξιολόγηση***

(54) Σε συνέχεια της θετικής αξιολόγησης της Επιτροπής σχετικά με το κυπριακό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, όπου διαπιστώθηκε ότι το σχέδιο συμμορφώνεται ικανοποιητικά με τα κριτήρια αξιολόγησης που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241, σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού, η παρούσα απόφαση θα πρέπει να καθορίσει τις μεταρρυθμίσεις και τα επενδυτικά έργα που απαιτούνται για την υλοποίηση του σχεδίου, τα σχετικά ορόσημα, τους στόχους και τους δείκτες, καθώς και το ποσό που διατίθεται από την Ένωση για την υλοποίηση του σχεδίου με τη μορφή μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής και δανειακής στήριξης.

***Χρηματοδοτική συνεισφορά***

(55) Το εκτιμώμενο συνολικό κόστος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου ανέρχεται σε 1 206 400 000 EUR. Δεδομένου ότι το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας συμμορφώνεται ικανοποιητικά με τα κριτήρια αξιολόγησης του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και, επιπλέον, το ποσό του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι υψηλότερο από τη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά που είναι διαθέσιμη για την Κύπρο, η χρηματοδοτική συνεισφορά που κατανέμεται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου θα πρέπει να ισούται με το συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς που είναι διαθέσιμη για την Κύπρο.

(56) Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, ο υπολογισμός της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς για την Κύπρο πρέπει να επικαιροποιηθεί έως τις 30 Ιουνίου 2022. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού, θα πρέπει να τεθεί τώρα στη διάθεση της Κύπρου ένα ποσό για νομική δέσμευση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022. Εφόσον είναι αναγκαίο μετά την επικαιροποιημένη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά, το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, θα πρέπει να τροποποιήσει την παρούσα απόφαση ώστε να συμπεριλάβει την επικαιροποιημένη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

(57) Επιπλέον, για τη στήριξη πρόσθετων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η Κύπρος ζήτησε δανειακή στήριξη. Ο μέγιστος όγκος του δανείου που ζητήθηκε από την

Κύπρο δεν υπερβαίνει το 6,8 % του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος το 2019 σε τρέχουσες τιμές. Το ποσό του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι υψηλότερο από τη χρηματοδοτική συνεισφορά που είναι διαθέσιμη για την Κύπρο και τη ζητούμενη δανειακή στήριξη, συνολικά.

(58) Η στήριξη που πρόκειται να παρασχεθεί θα χρηματοδοτηθεί από τον δανεισμό της Επιτροπής εξ ονόματος της Ένωσης με βάση το άρθρο 5 της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053 του Συμβουλίου[9]. Η στήριξη θα πρέπει να καταβληθεί σε δόσεις αφού η Κύπρος εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν προσδιοριστεί σε σχέση με την υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(59) Η Κύπρος έχει ζητήσει προχρηματοδότηση ύψους 13 % της χρηματοδοτικής συνεισφοράς και 13 % του δανείου. Το ποσό αυτό θα πρέπει να τεθεί στη διάθεση της Κύπρου με την επιφύλαξη της έναρξης ισχύος της συμφωνίας χρηματοδότησης που προβλέπεται στο άρθρο 23 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και της δανειακής σύμβασης που προβλέπεται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού, και σύμφωνα με αυτές.

(60) Η παρούσα απόφαση δεν προδικάζει την έκβαση διαδικασιών σχετικά με τη χορήγηση κονδυλίων της Ένωσης στο πλαίσιο άλλου ενωσιακού προγράμματος πλην του προγράμματος του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 ή διαδικασιών οι οποίες αφορούν στρεβλώσεις της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και ενδέχεται να κινηθούν, ιδίως βάσει των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης. Δεν απαλλάσσει τα κράτη μέλη από την υποχρέωση να κοινοποιούν στην Επιτροπή, βάσει του άρθρου 108 της Συνθήκης, τις τυχόν χορηγούμενες κρατικές ενισχύσεις,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

*Άρθρο 1*

*Έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας*

Εγκρίνεται η αξιολόγηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου με βάση τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Οι μεταρρυθμίσεις και τα επενδυτικά έργα στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, οι ρυθμίσεις και το χρονοδιάγραμμα παρακολούθησης και υλοποίησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών οροσήμων και στόχων και των πρόσθετων οροσήμων και στόχων που σχετίζονται με την πληρωμή του δανείου, οι σχετικοί δείκτες εκπλήρωσης των προβλεπόμενων οροσήμων και στόχων, καθώς και οι ρυθμίσεις για την παροχή στην Επιτροπή πλήρους πρόσβασης στα σχετικά δεδομένα τεκμηρίωσης καθορίζονται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.

[9] Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2020, για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για την κατάργηση της απόφασης 2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ (ΕΕ L 424 της 15.12.2020, σ. 1).

*Άρθρο 2*
*Χρηματοδοτική συνεισφορά*

1. Η Ένωση θέτει στη διάθεση της Κύπρου χρηματοδοτική συνεισφορά με τη μορφή μη επιστρεπτέας στήριξης ύψους 1 005 946 047 EUR[10]. Ποσό ύψους 818 213 837 EUR είναι διαθέσιμο για νομική δέσμευση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022. Με την επιφύλαξη του ενδεχομένου από την επικαιροποίηση που προβλέπεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 να προκύψει ποσό για την Κύπρο ίσο με ή μεγαλύτερο από το ποσό αυτό, είναι διαθέσιμο επιπλέον ποσό ύψους 187 732 210 EUR για νομική δέσμευση από την 1η Ιανουαρίου 2023 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

2. Η χρηματοδοτική συνεισφορά της Ένωσης τίθεται στη διάθεση της Κύπρου από την Επιτροπή σε δόσεις σύμφωνα με το παράρτημα. Ποσό ύψους 130 772 986 EUR διατίθεται ως πληρωμή προχρηματοδότησης, που ισούται με το 13 % της χρηματοδοτικής συνεισφοράς. Η προχρηματοδότηση και οι δόσεις μπορούν να εκταμιευθούν από την Επιτροπή εφάπαξ ή σε περισσότερες τμηματικές καταβολές. Το ύψος των τμηματικών καταβολών εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης.

3. Η προχρηματοδότηση αποδεσμεύεται με την επιφύλαξη της έναρξης ισχύος της συμφωνίας χρηματοδότησης, και σύμφωνα με αυτήν, όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Η προχρηματοδότηση εκκαθαρίζεται με αναλογική αφαίρεση από το ποσό των δόσεων.

4. Η αποδέσμευση των δόσεων σύμφωνα με τη συμφωνία χρηματοδότησης εξαρτάται από τη διαθέσιμη χρηματοδότηση και από απόφαση της Επιτροπής, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, ότι η Κύπρος έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν προσδιοριστεί σε σχέση με την υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Με την επιφύλαξη της έναρξης ισχύος των νομικών δεσμεύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, για να είναι επιλέξιμα για πληρωμή, τα ορόσημα και οι στόχοι ολοκληρώνονται το αργότερο έως τις 31 Αυγούστου 2026.

*Άρθρο 3*
*Δανειακή στήριξη*

1. Η Ένωση θέτει στη διάθεση της Κύπρου δάνειο ανώτατου ύψους 200 320 000 EUR.

2. Η δανειακή στήριξη τίθεται στη διάθεση της Κύπρου από την Επιτροπή σε δόσεις σύμφωνα με το παράρτημα. Ποσό ύψους 26 041 600 EUR διατίθεται ως πληρωμή προχρηματοδότησης, που ισούται με το 13 % του δανείου. Η προχρηματοδότηση και οι δόσεις μπορούν να εκταμιευθούν από την Επιτροπή εφάπαξ ή σε περισσότερες τμηματικές καταβολές. Το ύψος των τμηματικών καταβολών εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης.

3. Η προχρηματοδότηση αποδεσμεύεται με την επιφύλαξη της έναρξης ισχύος της δανειακής σύμβασης, και σύμφωνα με αυτήν, όπως προβλέπεται στο άρθρο 15

[10] Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στη χρηματοδοτική κατανομή μετά την αφαίρεση του αναλογικού μεριδίου της Κύπρου στις δαπάνες του άρθρου 6 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, που υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του άρθρου 11 του εν λόγω κανονισμού.

παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Η προχρηματοδότηση εκκαθαρίζεται με αναλογική αφαίρεση από το ποσό των δόσεων.

4. Η αποδέσμευση των δόσεων σύμφωνα με τη δανειακή σύμβαση εξαρτάται από τη διαθέσιμη χρηματοδότηση και από απόφαση της Επιτροπής, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, ότι η Κύπρος έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα πρόσθετα ορόσημα και τους στόχους που καλύπτονται από το δάνειο και έχουν προσδιοριστεί σε σχέση με την υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Για να είναι επιλέξιμα για πληρωμή, τα πρόσθετα ορόσημα και οι στόχοι που καλύπτονται από το δάνειο ολοκληρώνονται το αργότερο έως τις 31 Αυγούστου 2026.

*Άρθρο 4*
*Αποδέκτης*

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο*
*Ο Πρόεδρος*